

Datum Vår referens
2023-08-25 FF

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia
Ju.L2@regeringskansliet.se

Svar på Remiss av Europeiska kommissionens förslag till nytt direktiv om rätten att få en vara reparerad

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar drygt 1 400 företag verksamma i Sverige inom techsektorn. Företagen har tillsammans närmare 100 000 anställda. TechSverige är en av nio samverkande bransch- och arbetsgivarorganisationer inom förbundsgruppen Almega. TechSverige tackar för möjligheten att få lämna kommentarer på denna remiss.

Synpunkter

Givet att cirka 70 procent av it-sektorns utsläpp i Sverige kommer från tillverkning och användning av personlig utrustning som datorer, mobiler och surfplattor är det av stor vikt att reparationer av hårdvara ökar för att branschens miljö- och klimatpåverkan ska minskas, såväl i Sverige som på global nivå.

TechSverige stöder kommissionens förslag om att öka harmoniseringen kring reparationer av varor i EU för att främja hållbar konsumtion. TechSverige välkomnar också att regeringen i sin faktapromemoria är angelägen om att direktivets regler är moderna, ändamålsenliga och anpassade till den tekniska utvecklingen och till omställningen till konkurrenskraftiga företag i en cirkulär ekonomi och att direktivet inte bör vara mer långtgående eller detaljerat än nödvändigt för att uppnå dess syfte. Vi välkomnar även att regeringen avser att i förhandlingarna verka för en väl avvägd balans mellan intresset av ett högt skydd för konsumenter och näringsidkarnas intressen.

TechSverige stöder de förslag och synpunkter som tagits fram av vår Europeiska branschorganisation DIGITALEUORPE, se bilaga. De tre huvudpunkterna återfinns nedan, något utvecklade:

- Regeringen bör i förhandlingarna driva att en vara som kräver reparation kan ersättas av renoverade motsvarande produkter. Det skulle främja hållbarhetsfördelarna samtidigt som det ger konsumenterna en snabb lösning, givet att det är produkter kunderna inte kan eller vill vara utan en längre tid (art. 5-6). På så sätt kan distributör/tillverkare göra en kvalificerad bedömning av om reparation är den bästa lösningen för en viss produkt. Om inte kan produkten hanteras på ett korrekt sätt utifrån ett livscykelperspektiv (reparerbarhet, renovering eller återvinningsbarhet) samtidigt som konsumenten gagnas. Detta gäller även i avseendet vilken aktör som är mest lämplig att genomföra reparationen, vilket branschen är bäst lämpad att bedöma.
- Det bör endast skapas *en* reparationsinformationsplattform per medlemsstat för att undvika splittring (art. 7). För att säkerställa att konsumentens säkerheten skyddas bör endast originaltillverkare av utrustning och de reparatörer som uppfyller standarden kunna registrera sig där.
- TechSverige välkomnar att direktivet inte omfattar B2B, givet dess särskilda behov av anpassade lösningar som förhandlas särskilt i omfattande avtal. Regeringen bör därför driva att servrar och datalagringsprodukter inte omfattas av direktivet då de främst köps av företag. Direktivets omfattning bör stanna vid

“small data storage products” och “small scale servers” som i mycket större omfattning köps av konsumenter.

- Kommissionen bör åta sig att ta fram en tydlig tidsram för att utveckla den föreslagna standarden och se till att konsumentens säkerheten är av yttersta vikt. Elektroniska produkter är mycket komplexa och innehåller komponenter som kan skapa elektriska stötar eller innebära brandrisk. Felaktig hantering av sådana komponenter kan leda till allvarliga skador, såsom brännskador eller blindhet, eller skada på egendom.

I bilaga II punkt 8 i förslaget saknar vi en referens till kommunikationsutrustning och föreslår att punkten omformuleras enligt följande för att vara mer konsekvent:

- *Serverar, IT-kommunikationsutrustning* och datalagringsprodukter enligt kommissionens förordning (EU) 2019/424

TechSverige stöder även dessa beslut och ståndpunkter som kommissionen fattat vid framtagandet av direktivförslaget:

- Att *inte* förlänga den rättsliga reklamationsrätten. Den absoluta majoriteten av konsumenters anspråk kopplade till produktavvikelse inträffar under de två första månaderna efter ett genomfört köp och 96 procent av defekter upptäcks under de två första åren från köpet. Två års reklamationsrätt är därför tillräckligt för att täcka dessa frågor.
- Att tillämpa en marknadsdriven strategi för kostnaden för reparationer utanför den rättsliga garantin.

I förslagsutkast från EP föreslås tillägg med hänvisning till ”expected lifespan of the product”, ett begrepp vi emotsätter oss. En produkts förväntade livslängd är så starkt förknippat till hur en produkt används av dess brukare och det blir därför omöjlig att förhålla sig till. Vad gäller förslagen i övrigt i EP:s utkast vill vi hänvisa till vikten att införa skyldigheter på medlemsstater och näringsliv i enlighet med EU:s kompetens och proportionalitetsprincipen samt att hänsyn tas till små- och medelstora företags möjligheter att leva upp till kommande krav.

Slutligen vill vi poängtera att förslaget måste vara synkroniserat med förslaget om en ekodesignförordning.

Ökad reparation och cirkularitet av it-produkter - en viktig väg framåt för att minska techbranschens miljö- och klimatpåverkan

Cirka 70 procent av it-sektorns utsläpp i Sverige kommer från tillverkning och användning av personlig utrustning som datorer, mobiler och surfplattor, enligt en studie från KTH.¹ I beräkningen av utsläppen innefattas dock även produkter som tillverkats utomlands och transporterats till Sverige. En mycket stor andel av dessa utsläpp uppstår i tillverkningsfasen och endast en marginell andel av utsläppen genereras vid användning av utrustningen.

Det finns en stor potential att minska avtrycken från techsektorn, både globalt och i Sverige, genom ökad cirkularitet av insamlade it-produkter som repareras, uppgraderas och återbrukas. Enligt beräkningar från Svenska Miljöinstitutet kan återbruket av en bärbar dator leda till i genomsnitt 280 kg uteblivna koldioxidutsläpp, jämfört med att köpa en ny. Att återbruka en datorskärm ger en nästan dubbelt så stor besparing på 520 kg uteblivna koldioxidutsläpp i snitt. Hela 95 procent av besparingen kommer från att undvika tillverkning av nya produkter.

Den traditionella linjära modellen för elektronikprodukter består av fem steg: utvinning av material, tillverkning, distribution, slutkonsument och slutligen avfall. I en linjär modell är steget efter konsumtion och användning av en produkt ofta att den går direkt till

¹ Huber, Bernhard. Svenska it-sektorns klimatpåverkan kartlagd. KTH

återvinning eller hanteras som avfall. Det tas även liten hänsyn till en produkts möjliga livslängd eftersom en linjär ekonomi grundar sig på volym. I en cirkulär modell kan produkterna i stället ta flera nya vägar efter första konsumentsteget, genom att återanvändas av en annan konsument, uppgraderas, plockas isär och tas tillvara, eller om inget av detta längre går: materialåtervinnas. Det slutliga målet med en cirkulär modell är att helt eliminera avfall. Eftersom elektronikavfall innehåller många värdefulla och sällsynta material, så som guld, platina, kobolt, jordartsmetaller, aluminium och tenn utgör elektronikavfallet en stor möjlighet för branschen att säkra tillgång till råvaror och samtidigt minska mängden avfall.

För TechSverige

Christina Ramm-Ericson
näringspolitisk chef

Frida Faxborn
näringspolitisk expert